Etuuspalvelut
Lakiyksikkö
Toimeentuloturvaetuuksien osaamiskeskus

21.1.2022

Kela 5/010/2022

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta 21.1.2022 / Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 240/2022 vp)

Kansaneläkelaitoksen asiantuntijalausunto

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Kansaneläkelaitokselta (Kela) lausuntoa edellä mainitusta hallituksen esityksestä. Esityksen mukaan työttömyysetuuden maksamisen käynnistymisen yhteydessä asetettavalta omavastuuajalta maksettaisiin työttömyysetuutta peruspäivärahana, ansiopäivärahana tai työmarkkinatukena. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että yritystulojen sovittelussa sovittelu voidaan tehdä etuudensaajan ilmoittamien tietojen perusteella.

Kelalla on valmius ehdotettujen muutosten toimeenpanoon. Etuuden maksaminen omavastuuajalta edellyttää tietojärjestelmämuutoksia. Muutosten toteuttaminen on jo aloitettu, ja yhdessä yrittäjän työmarkkinatuen vaatimien järjestelmämuutosten kanssa niihin on varattava noin kolme viikkoa aikaa.

Kuten esityksessä on todettu, muutoksien takautuva soveltaminen tuo toimeenpanijoille lisätyötä. Erityisesti tämä koskee tilanteita, joissa ennen esitettyjen muutosten voimaantuloa omavastuuaika on asetettu siten, että omavastuuajalta ei ole maksettu etuutta. Takautuvasti sovellettavan lakimuutoksen jälkeen toimeenpanijoiden tulee poimia järjestelmästään ne päätökset, joita joudutaan jälkikäteen muuttamaan ja etuus maksamaan myös omavastuuajalta.

Tulojen sovittelu oman ilmoituksen perusteella on tärkeä poikkeus, kun myös yrittäjien työmarkkinatukioikeutta ehdotetaan palautettavaksi. On hyvä, että molempien poikkeusten ehdotetaan olevan voimassa yhtä pitkään.

Esityksessä todetaan, että epidemiatilanteen kehityksen epävarmuus puoltaa esityksessä ehdotettujen poikkeusten määräaikaista ja lyhyttä kestoa. Perustelu on ymmärrettävä. Toimeenpanon kannalta on kuitenkin kuormittavaa, jos poikkeuksia joudutaankin jatkamaan lyhyen määräajan jälkeen.

Pasi Pajula
toimeentuloturvaetuuksien osaamiskeskuksen päällikkö